

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

หัวใจของการปฏิรูปการศึกษา ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 คือการปฏิรูปการเรียนรู้ซึ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเน้นอนผู้ที่มิบบทบาทสำคัญในการผลักดันการปฏิรูปการศึกษาให้สามารถสำเร็จตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาได้นั้น คือครูและผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะต้องเห็นความสำคัญและนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ คือกระบวนการทางปัญญาที่พัฒนาบุคคลอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีความสุข บูรณาการเนื้อหาสาระตามความเหมาะสมของระดับการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับตนเองและสัมพันธ์กับสังคม สาระความรู้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ทันทันสมัย เน้นกระบวนการคิด การปฏิบัติจริง ได้เรียนรู้ตามสภาพจริง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ มีทางเลือกและมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย น่าสนใจ เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีครู นักเรียน และผู้ที่มีส่วนร่วมทุกฝ่ายร่วมจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และมุ่งประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ. 2543 : 12)

การปฏิรูปแนวทางการจัดการศึกษา ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ที่กล่าวมานั้นเป็นการจัดการศึกษาที่เน้นประโยชน์ของผู้เรียนให้สำคัญที่สุด ครอบคลุมสาระ 8 เรื่องใหญ่ ๆ คือ หลักการจัดการศึกษา สาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ บทบาทรัฐในการส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรระดับต่าง ๆ บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (กรมวิชาการ. 2543 : 12) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทุกส่วนของสังคม ตั้งแต่ฝ่ายนโยบาย พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู นักเรียน ผู้บริหารและชุมชน ต้องมีส่วนร่วมในการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยมุ่งหวังที่จะให้เป็นคนไทยที่พึงประสงค์ เป็นทั้งคนดี คือเป็นผู้มีวินัยต่อตนเองและสังคม มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย มีจิตใจดีงาม มีคุณธรรมจริยธรรม

ควบคุมตนเองได้ พัฒนาตนเองตามศักยภาพ อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข เป็นคนเก่ง คือมีสมรรถภาพสูงในการดำเนินชีวิตโดยมีความสามารถด้านใดด้านหนึ่งหรือรอบด้าน มีความรู้และทักษะในการดำเนินชีวิตได้เต็มศักยภาพ สามารถพัฒนาตนเอง พัฒนาสังคม และพัฒนาประเทศชาติได้ และเป็นคนมีความสุข คือเป็นคนที่มีความสุขทั้งกายและจิตใจ มีร่างกายแข็งแรง มีจิตใจเข้มแข็ง มีอิสรภาพ มีความสุขกับการเรียนรู้ และการทำงาน มีความรักต่อทุกสรรพสิ่ง มีมนุษยสัมพันธ์ดี เป็นผู้ปลอดจากอบายมุข และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างพอเพียง แก่อดีตภาพ

การเสริมสร้างประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการของบุคลากรในสถานศึกษาเป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่จะต้องดำเนินการเสริมสร้างให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา โดยกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พุทธศักราช 2547 มาตรา 79 ให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและมีหน้าที่พัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดี คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่เหมาะสม ในอันที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และความก้าวหน้าแก่ราชการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด และมาตรา 81 ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชา โดยการให้ไปศึกษา ฝึกอบรม ดูงาน หรือปฏิบัติงานวิจัยและพัฒนาตามระเบียบที่ ก.ค.ศ. กำหนด (พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 : มาตรา 79 และมาตรา 81) การวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้การปฏิรูปการศึกษาประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี ทั้งการนำกระบวนการวิจัยและผลการวิจัยมาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยเฉพาะการปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยนั้น เป็นแนวทางหนึ่งที่คุณสอนและผู้บริหารสามารถนำไปปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาได้ (กรมวิชาการ. 2545 : 9)

ความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรโดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชีพครู จะต้องตามให้ทันเหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลงหรือการค้นพบสิ่งใหม่ ๆ ในด้านวิชาการและด้านวิชาชีพครู ซึ่งอาชีพครูนี้จะหยุดนิ่งไม่ได้เพราะความรู้และวิธีการต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้จะให้การศึกษาแก่นักเรียนได้ผลเต็มที่และทันต่อความเจริญของโลก ครูเองก็ต้องติดตามความเจริญก้าวหน้าเหล่านี้อยู่เสมอ เพื่อจะได้ นำความรู้ใหม่ ๆ มาสอนนักเรียน (พนัส หันนาคินทร์. 2530 : 78) ในองค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ได้ตระหนักถึงความสำคัญ และความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรเป็นอย่างมาก ซึ่งกระบวนการบริหารงานบุคคลนั้นเป็นกิจกรรมที่เด่นที่สุด (เมธี ปิณฑานนท์. 2542 : 150)

การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะสอดคล้องกับการสอนแบบเอกัตบุคคล หรือการสอนที่สอดคล้องกับเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี (ไชยยศ เรื่องสุวรรณ. 2534 : 147) เพราะคอมพิวเตอร์เป็นนวัตกรรมอย่างหนึ่งซึ่งนำมาใช้ในวงการศึกษามาใช้ได้ทั้งด้านการบริหารและใช้ในด้านการเรียนการสอนที่เรียกว่า Computer - based Instruction (CBI) คือ การใช้คอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์หลักในการสอนเพื่อให้มีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้เรียนกับโปรแกรม บทเรียน CBI แบ่งออกเป็นคอมพิวเตอร์จัดการสอน และคอมพิวเตอร์ช่วยการเรียน (Computer - assisted Learning : CAL) เป็นสื่อการสอนที่เป็นเทคโนโลยีระดับสูง ดังนั้นเมื่อมีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นคอมพิวเตอร์ช่วยการเรียนจะทำให้การเรียนการสอนมีปฏิสัมพันธ์กันได้ระหว่างผู้เรียนกับเครื่องคอมพิวเตอร์ (กิดานันท์ มลิทอง. 2536 : 185) คอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีข้อดี คือ ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างอิสระก้าวหน้าไปตามอัตราการเรียนรู้ของตน ผู้เรียนที่มีอัตราการเรียนรู้เร็วก็ไม่ต้องรอนคนอื่นด้วยความเบื่อหน่ายราคาแพง ส่วนผู้เรียนที่มีอัตราการเรียนรู้ช้าก็ไม่ประสบกับปัญหาตามบทเรียนไม่ทัน ไม่วิตกต่อความรู้สึกรู้สึกของคนอื่น จึงมีความสบายใจในการเรียน (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 123) นอกจากนี้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนยังเป็น โปรแกรมการเรียนการสอนที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือช่วยในการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามความมุ่งหมายของรายวิชาอย่างมีประสิทธิภาพ (ไชยยศ เรื่องสุวรรณ. 2534 : 5) ซึ่งผู้เรียนจะใช้เวลาเรียนเพียงสองในสามของผู้เรียนที่ใช้วิธีสอนตามปกติ ในขณะที่เดียวกันผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยปราศจากข้อจำกัดทางด้านเวลาและสถานที่ โดยเฉพาะผู้เรียนที่เรียนอ่อนสามารถใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนในการเรียนเพิ่มเติมนอกเวลาได้ คอมพิวเตอร์ช่วยสอนจึงได้รับความนิยมในปัจจุบัน และมีแนวโน้มที่จะเป็นสื่อการศึกษาที่สำคัญต่อไปในอนาคต เนื่องจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถเข้ามาช่วยแก้ปัญหาทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี (ถนอมพร (ตันพิพัฒน์) เลขาจรตแสง. 2541 : 7-13)

กระบวนการทัศน์ในการจัดการเรียนการสอนในยุคปัจจุบันได้เปลี่ยนไปจากเดิม กล่าวคือ งานครูไม่ได้จำกัดอยู่เพียงงานสอน (Teaching) ในห้องเรียนเท่านั้นแต่รวมไปถึงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กทุกสถานที่ทุกโอกาส เมื่อก่อนการจัดการเรียนการสอนยึดครูเป็นศูนย์กลาง แต่ปัจจุบันเราต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ดังนั้นจึงจำเป็นที่ครูต้องพยายามคิดค้นและพัฒนา รูปแบบวิธีการเรียนที่เหมาะสมกับผู้เรียนและสอดคล้องกับกระบวนการทัศน์ที่เปลี่ยนไป การจัดการเรียนการสอนของครูที่ผ่านมามักจะเป็นไปในลักษณะที่ใช้พื้นฐานความรู้เดิม ความสนใจส่วนตัวและประสบการณ์เดิมเท่านั้น มีครูจำนวนน้อยมากที่อาศัยการวิจัยเป็นเครื่องมือหรือนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานของตนซึ่งการที่ครูจะพัฒนา

ตนเองไปสู่การทำงานที่เป็นระบบ เข้าถึงเด็ก รู้ทันการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งสามารถจัดการเรียน การสอนอย่าง “ครูมืออาชีพ” นั้น การวิจัยในชั้นเรียนเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะนำครูไปสู่เป้าหมาย ดังกล่าวได้และนักเรียนจะได้เรียนรู้และได้รับการพัฒนาอย่างดีที่สุด (ประวิต เอราวรรณ์, 2542 :

2)

การวิจัยในชั้นเรียน นับว่าเป็นนวัตกรรม และกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเป็นสิ่งที่ บุคคลหลายฝ่ายคาดหวังว่าจะช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียนของครูได้ เพราะ การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยที่มีหลักการและวิธีการที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนการสอนทำ ให้ครูยังคงมีบทบาทเป็นครูปฏิบัติกรในห้องเรียนและขณะเดียวกันก็เป็นนักวิจัยที่ทำหน้าที่ ค้นหาวิธีการแก้ปัญหาในห้องเรียนด้วยตนเอง การวิจัยในชั้นเรียนจึงเป็นวิธีการที่ผู้เกี่ยวข้อง ไม่ว่า ครู อาจารย์ หรือผู้บริหารในโรงเรียนมุ่งหวังจะใช้เป็นยุทธวิธีในการพัฒนาศาสตร์ของ วิชาชีพครูให้มีความเข้มแข็งขึ้น ทำให้ครูประจำการที่ทำหน้าที่อยู่ในโรงเรียนมีความเป็นครูมือ อาชีพมากยิ่งขึ้น (สุวิมล ว่องวานิช, 2544 : 9)

โรงเรียนนุ่งเกล้าวิทยาคมมิตรภาพที่ 194 อำเภออุบลนารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ยึด พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มากำหนดเป็นแผนกลยุทธ์เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการบริหารจัดการศึกษา ของสถานศึกษา โดยรับผิดชอบดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 18 คน มีนักเรียน จำนวน 168 คน ซึ่งไม่สามารถคัดเลือกผู้เรียนเข้าเรียนได้ ผู้เรียนจึงมีพื้นฐานความรู้ ความสามารถและศักยภาพแตกต่างกัน การจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูส่วนใหญ่ไม่ได้ กำเนินถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ใช้เกณฑ์ให้ความรู้เหมือนกันทุกคน ผู้เรียนมีระดับการ เรียนรู้ที่แตกต่างกัน จึงทำให้ขาดคุณภาพ เมื่อวันที่ 11-13 เดือนมิถุนายน พุทธศักราช 2550 โรงเรียนได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบ 2 จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) คณะกรรมการ ประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการแก้ปัญหา การเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ขาดความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการวิจัยในชั้นเรียน จะเห็นได้ว่า ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนนุ่งเกล้าวิทยาคมมิตรภาพที่ 194 จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) มาตรฐานที่ 9 ครูมี ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ถ้าดู จากภาพรวมทุกตัวบ่งชี้อยู่ในระดับดี แต่มีข้อเสนอแนะสำคัญ คือครูควรมีการวิเคราะห์

ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อคุณภาพประสิทธิภาพการจัดการเรียน การสอน และควรควรรนำผลการประเมินมาปรับการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็ม ศักยภาพ กิจกรรมตามข้อเสนอแนะควรพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ภายใน 2 ปีการศึกษา (สำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2550 : 41) และถ้าดูสรุปผลการประเมิน คุณภาพการศึกษาเป็นรายตัวบ่งชี้ ของมาตรฐานที่ 9 ของโรงเรียนนุ่เกล้าวิทยาคมมิตรภาพที่ 194 จะมีอยู่ 2 ตัวบ่งชี้ ที่มีผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ไม่เป็นที่น่าพอใจ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 9.6 และ ตัวบ่งชี้ที่ 9.7 ซึ่งเกี่ยวข้องกับการนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา ผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ และการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน (โรงเรียนนุ่เกล้าวิทยาคมมิตรภาพที่ 194. 2550 ข : 118-122)

เมื่อพบปัญหา ผู้วิจัยจึงได้ปรึกษากับผู้อำนวยการ โรงเรียนในเรื่องดังกล่าว และได้ ประชุมครูผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาครู โดยมีข้อตกลงร่วมกันว่า จะพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียน โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ แต่ยังมีข้อติดขัดอยู่ที่เรื่องของเวลาและวิทยากร เพราะถ้าจะใช้เวลาช่วงที่มีการเรียนการสอนไป พัฒนาครูก็จะมีผลกระทบต่อเวลาเรียนของนักเรียน ดังนั้น ผู้วิจัย จึงเสนอวิธีการพัฒนาครู โดย การศึกษาอบรมด้วยตนเอง จากชุดฝึกอบรมครู (Power Point) เรื่อง เรียนรู้วิจัยในชั้นเรียนด้วย ตนเอง ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยผ่านกระบวนการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญจนมีคุณภาพตรงตาม เนื้อหาด้านการวิจัยในชั้นเรียน การอบรมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศช่วยเหลือ (รายงานการ ประชุมคณะครู โรงเรียนนุ่เกล้าวิทยาคมมิตรภาพที่ 194 ครั้งที่ 8 ประจำเดือน สิงหาคม 2550 ค)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะครูผู้รับผิดชอบ โครงการพัฒนาบุคลากร โรงเรียนนุ่เกล้าวิทยาคมมิตรภาพที่ 194 จึงมีความสนใจที่จะพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โดยใช้กลยุทธ์การศึกษาอบรมด้วยตนเอง จากชุดฝึกอบรมครู (Power Point) ชุด เรียนรู้วิจัยใน ชั้นเรียนด้วยตนเอง การอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยให้ครูได้ฝึกปฏิบัติไปพร้อมกับการอบรม และ การนิเทศช่วยเหลือ โดยผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัยคือผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มบริหารทั้ง 4 กลุ่ม

วัตถุประสงค์การวิจัย

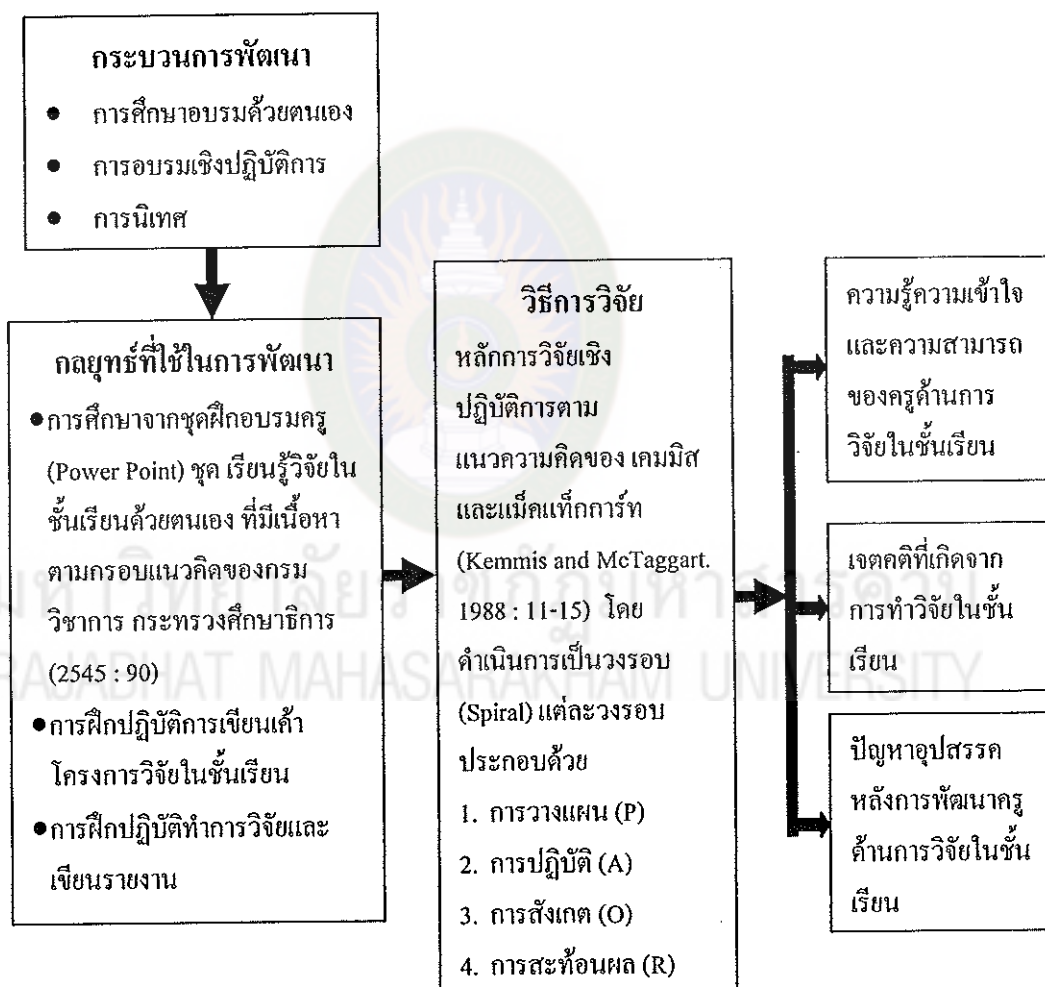
1. เพื่อศึกษาการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนนุ่เกล้าวิทยาคมมิตรภาพ ที่ 194 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำการ วิจัยในชั้นเรียนไปใช้ในการพัฒนานักเรียนในชั้นเรียนได้

2. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนบึงเกล้าวิทยาคม มิตรภาพที่ 194 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคพื้นที่ยุทธศาสตร์ เขต 3 หลังการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน

3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีผู้พัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบึงเกล้าวิทยาคม มิตรภาพที่ 194 ในประเด็นต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

1.1 กลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนบึงคล้าวิทยาคมมิตรภาพที่ 194 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 17 คน ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้ากลุ่ม 4 กลุ่ม คือ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล กลุ่มบริหารทั่วไป จำนวน 5 คน

1.1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 12 คน

2. เนื้อหา

2.1 เนื้อหาเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน

มุ่งพัฒนาครู โรงเรียนบึงคล้าวิทยาคมมิตรภาพที่ 194 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ให้มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนได้โดยใช้ กระบวนการขั้นตอนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ขั้นตอน ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 90) ดังนี้

2.1.1 การศึกษาและการวิเคราะห์ปัญหา

2.1.2 ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างกรอบความคิด

2.1.3 ออกแบบวางแผนและสร้างเครื่องมือ

2.1.4 รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

2.1.5 สรุปและรายงาน

2.2 กระบวนการพัฒนา

2.2.1 การศึกษาอบรมด้วยตนเอง

2.2.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ

2.2.3 การนิเทศ

2.3 กลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนา ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ ดังนี้

2.3.1 การศึกษาจากชุดฝึกอบรมครู (Power Point) ชุด เรียนรู้วิจัยในชั้นเรียนด้วยตนเอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีเนื้อหาตามกรอบแนวคิดของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 90)

2.3.2 การฝึกปฏิบัติการเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียน

2.3.3 การฝึกปฏิบัติการทำการวิจัยและเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถของครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน

4. วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research Principle) ตามแนวคิดของ เคมมิส และแม็คแท็กการ์ท (Kemmis and McTaggart, 1988 : 11-15) เพื่อพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โดยดำเนินการเป็นวงรอบ (Spiral) แต่ละวงรอบประกอบด้วย

4.1 การวางแผน (Planning)

4.2 การปฏิบัติ (Action)

4.3 การสังเกต (Observation)

4.4 การสะท้อนผล (Reflection)

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์ไว้ดังนี้

1. การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการพัฒนาครูโดยใช้กลยุทธ์การศึกษอบรมด้วยตนเองของครูจากชุดฝึกอบรมครู (Power Point) ชุด เรียนรู้วิจัยในชั้นเรียนด้วยตนเอง เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน และครูมีความสามารถในการเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียน การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศ เพื่อให้ครูสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนและเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนได้

2. ชุดฝึกอบรมครู หมายถึง สไลด์บทเรียนชุดฝึกอบรมด้วยตนเองที่พัฒนาจากโปรแกรม Microsoft Power Point ที่นำมาใช้เป็นชุดฝึกอบรมครูโดยการใช้ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ภาพกราฟิก ตัวอักษร ซึ่งเน้นการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างผู้ศึกษอบรมกับชุดฝึกอบรมครู ซึ่งจะนำเสนอเนื้อหาสาระการอบรมการวิจัยในชั้นเรียน เรื่อง การวิจัยเบื้องต้น การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน การพัฒนาวัตกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัย การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย การเขียนผลงานทางวิชาการ (รายงานการวิจัย/รายงานการใช้นวัตกรรม) เพื่อพัฒนาสมรรถภาพด้านวิชาการของครูผู้สอน โดยจัดเรียงเนื้อหาอย่างเป็นขั้นตอน ประกอบด้วย บทนำ คำอธิบาย แบบฝึกหัด และแบบทดสอบ

3. การศึกษอบรมด้วยตนเอง หมายถึง การศึกษาจากชุดฝึกอบรมครู ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน มีองค์ประกอบในการส่งเสริมการดำเนินการปรับปรุง เพิ่มพูน

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนแก่ครูผู้สอน

4. การอบรมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การฝึกอบรมการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน หลังจากครูได้ศึกษาอบรมด้วยตนเอง

5. การนิเทศ หมายถึง การติดตามช่วยเหลือการใช้ชุดฝึกอบรมครู และการติดตามช่วยเหลือการเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียนระหว่างการศึกษาอบรมด้วยตนเอง และการติดตามช่วยเหลือการฝึกปฏิบัติการทำวิจัยและการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน ระหว่างและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ

6. การวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) หมายถึง กระบวนการศึกษาและการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ เพื่อแก้ปัญหาการพัฒนานุเคราะห์ในการใช้เทคนิคการวิจัยในชั้นเรียน ให้เกิดประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนรู้ โดยการระบุปัญหาหรือความต้องการที่จะพัฒนาในงานที่รับผิดชอบ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยใช้กระบวนการทำงานที่เป็นวงจรการวิจัยแบบขดลวด PAOR ตามแนวคิดของเคมมิส และแม็กแท็กการ์ท (Kemmis and McTaggart) ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การปฏิบัติการ (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection)

7. การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมแก้ปัญหาและการพัฒนาผู้เรียนในชั้นเรียนของครู ซึ่งดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการขั้นตอนการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ขั้นตอน ของกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 90) ดังนี้

7.1 การศึกษาและวิเคราะห์ปัญหา

7.2 ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างกรอบความคิด

7.3 ออกแบบวางแผนและสร้างเครื่องมือวิจัย

7.4 รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

7.5 สรุปและรายงาน

8. ความสามารถด้านการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง ครูสามารถลงมือปฏิบัติตามกระบวนการขั้นตอนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ขั้นตอน ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ คือ (1) การศึกษาและวิเคราะห์ปัญหา (2) ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างกรอบความคิด (3) ออกแบบวางแผนและสร้างเครื่องมือวิจัย (4) รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล (5) สรุปและรายงาน โดยครูสามารถเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียน การทำวิจัยในชั้นเรียน และเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนได้ โดยวัดได้จากแบบตรวจผลงานการ

เขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียน การทำวิจัยในชั้นเรียน แบบประเมินรายงานการวิจัยในชั้นเรียน

9. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง เมื่อครูผ่านกระบวนการพัฒนาแล้วเกิดความรู้ความเข้าใจการวิจัยในชั้นเรียน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหา และพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยวัดได้จากแบบทดสอบ แบบปรนัยเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ แบบตรวจผลงานการเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียน

10. เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกที่ดี เห็นคุณค่าและความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน วัดได้จากแบบวัดเจตคติที่มีต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่ามี 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

11. ครู หมายถึง ครูโรงเรียนบึงคล้าวิทยาคมมิตรภาพที่ 194 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคพื้นดิน เขต 3

12. ผู้ร่วมวิจัย หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มบริหาร 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้ได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงานบุคคล กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารทั่วไป ซึ่งมีหน้าที่ร่วมกับผู้วิจัยวางแผน กำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์การพัฒนาครู นิเทศติดตามช่วยเหลือการศึกษารวมด้วยตนเอง โดยใช้ชุดการฝึกอบรมครู (Power Point) ชุด เรียนรู้วิจัยในชั้นเรียนด้วยตนเองการช่วยเหลือการเขียนเค้าโครงการวิจัย การทำวิจัยและการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนตลอดจนการให้ข้อมูลที่ได้จากการนิเทศติดตามช่วยเหลือ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน โดย

1. ครูมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เป็นการพัฒนาความสามารถของครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการวิจัยในชั้นเรียน และนำไปแก้ปัญหการเรียนการสอนของนักเรียนอย่างเป็นระบบ
3. เป็นการสร้างเจตคติที่ดีของครูต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน

4. เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการทำวิจัยในชั้นเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY